

SĄD NAJWYŻSZY
Rzeczypospolitej Polskiej

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Do druku nr 1694

Warszawa, dnia 17 listopada 2021 r.

BSA I.021.36.2021

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS. 175.762, 21

Data wpływu 29.11.2021r.

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 26 października 2021 r., SPS-WP.020.327.4.2021, działając na podstawie art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 1904) w załączeniu uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów oraz ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych.

Z poważaniem,

dr hab. Małgorzata Manowska

/pismo podpisane podpisem elektronicznym/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-WP. 020.327.5.2021

Data wpływu 24.11.2021r.

Uwagi Sądu Najwyższego

do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów oraz ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych

Wprowadzenie

Przedłożony do zaopiniowania projekt ustawy o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów oraz ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych z dnia 16.8.2021 r.

Uwagi ogólne

Cele nowelizacji regulacji prawnej problematyki scalania i wymiany gruntów należy uznać za zasadne, co też pozwala na generalnie pozytywną ocenę podjęcia działań legislacyjnych w tym obszarze.

W pierwsze kolejności dostrzec trzeba dostosowanie regulacji prawnej do sytuacji zagrożenia pandemicznego. Trwająca pandemia dobrze dowiodła, że, podobnie jak w przypadku innych ustaw (np. Kodeksu spółek handlowych w odniesieniu do możliwości zdalnego procedowania przez organy spółek), tak i w tej kwestii muszą istnieć normy pozwalające na przeprowadzenie potrzebnych scalań i wymiany gruntów niezależnie od trwającej pandemii. Za trafne należy zatem uznać nie tylko wprowadzenie zupełnie szczególnej regulacji prawnej w art. 33a, której

zastosowanie pozwoli na ograniczenie koniecznych kontaktów społecznych w toku procedury scalania i wymiany gruntów, ale także wkomponowane już na stałe w ustawę, bez charakteru wyjątkowego, umożliwienie przeprowadzania zebrania uczestników scalenia oraz wykonywania podczas niego prawa głosu z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej (projektowany art. 31a).

Wątpliwości budzi natomiast wprowadzenie definicji gospodarstwa rolnego w art. 1 ust. 2 pkt 3a. Brak tej definicji uzasadniał przyjęcie stosowania definicji systemowej zawartej w art. 55³ k.c. Choć projektowana definicja wyraźnie do definicji kodeksowej odsyła, to jednak wyłącza z pojęcia gospodarstwa rolnego w rozumieniu ustawy o scalaniu i wymianie gruntów gospodarstwa rolne, w których powierzchnia gruntów rolnych lub leśnych jest mniejsza niż 1 ha. Mimo że w doktrynie krytykuje się wielość definicji odnoszących się do tego samego przedmiotu, zwłaszcza w kontekście mnogości definicji „przedsiębiorstwa” w systemie prawa, to należy zauważyć, że rzeczona wielość definicji *per se* nie jest wadliwa. Istotne jest jednak, aby wprowadzanie kolejnych definicji miało silne uzasadnienie funkcjonalne. Można mieć wątpliwość, czy tak jest w tym przypadku. Nie przekonuje w szczególności argument, że analizowana teraz zmiana ma charakter jedynie porządkujący, rozwiewający wątpliwości co do tego, jak rozumieć pojęcie gospodarstwa rolnego na tle tej ustawy, gdyż, po pierwsze, jak wykazano oznacza ona jednak zmianę merytoryczną (zawężenie zakresu zastosowania tej ustawy), a do tego prawidłowo prowadzona wykładnia prawa na gruncie *legis latae* nie powinna budzić wątpliwości, że trzeba przyjmować kodeksowe znaczenie pojęcia gospodarstwa rolnego. Nie przekonuje także wyłączenie wliczania właścicieli mniejszych gospodarstw do ustalania większości potrzebnej dla wszczęcia postępowania scaleniowego. Ich wliczanie nie blokuje przeprowadzenia scalenia przez tych, którzy mają większość gruntów, ponieważ prawo do wszczęcia postępowania ustala się albo według liczby właścicieli, albo według obszaru gruntów w dyspozycji właścicieli chcących wszczęcia postępowania (art. 3 ust. 2).

Uwagi szczegółowe

Wątpliwości budzi projektowana regulacja art. 33 ust. 1a-1d, dotycząca możliwości przeprowadzenia procedury i scalenia nawet wówczas, gdy stan prawny gruntów wchodzących w obszar scalenia jest nieuregulowany lub nieujawniony. O ile merytorycznie jest to trafne rozwiązanie, ponieważ w takich przypadkach nie wyklucza realizacji istotnych celów związanych z gospodarowaniem gruntami rolnymi, których realizacji ma służyć przeprowadzenie ich scalenia (wymiany), o tyle lokalizacja tych przepisów w ustawie wydaje się nieprawidłowa. Artykuł 33 ust. 1 stanowi ogólny przepis o charakterze technicznym, wskazujący, jakie normy prawne mają znaleźć zastosowania do spraw nieuregulowanych w tej ustawie. Byłoby błędem wprowadzanie do tego przepisu norm prawnych o charakterze merytorycznym, co uczyniono w projekcie. Raczej zatem wskazane ustępy powinny znaleźć się w art. 2 jako ustępy a-1d.

Podobnie za niezasadną należy uznać lokalizację projektowanych nowych przepisów art. 33 ust. 2-6. Dla spójności wewnętrznej ustawy powinny one albo uformować nowy art. 29a, albo stanowić art. 29 ust. 1a-1e.